

**Organitza / Organiza
Organisation**

AADIPA, Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

**Equip organitzador/Equipo organizador
Équipe organisatrice**

Alícia Dotor, arquitecta
Oriol Cusidó, arquitecte
Belén Onecha, arquitecta
Antoni Vilanova, arquitecte
Membres d'AADIPA

**Informació / Información
Information**

Secretaria de les Agrupacions
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Neus Vime

Arcs, 1-3, 4a planta
08002 Barcelona
Telèfon: +(34) 93 306 78 28
Fax: +(34) 93 412 39 64
aadipa@coac.cat

Col·laboren

Generalitat de Catalunya

Diputació Barcelona
xarxa de municipis

Ajuntament de Barcelona

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Departament de Relacions Internacionals

XXIX Curset Jornades Internacionals sobre la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic **Barcelona, 14-17.12.2006**

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Patrimonio partido, patrimonio compartido

Intervención en la arquitectura
de los siglos XIX y XX en la Mediterránea

Patrimoine divisé, patrimoine partagé

Intervention sur l'architecture
des XIXe et XXe siècles en Méditerranée

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

XXIX Curset

Jornades Internacionals
sobre la intervenció en el
patrimoni arquitectònic

Barcelona. 14-17.12.2006

Al llarg dels segles XIX i XX, mentre a la riba sud de la Mediterrània el desenvolupament de models urbans europeus es combinava amb el mestissatge de tradicions locals, als països de la riba nord l'arquitectura integrava i reinventava llenguatges i estètiques meridionals, o fins i tot orientalistes. Una mateixa arquitectura, a la riba nord o a la del sud, amb funcions similars en el moment en què va ser concebuda, ha patit transformacions que l'han conduït a canviar dús a partir d'intervencions d'objectius i tècniques diferents. Amb aquesta premissa es pot arribar a la conclusió que, tot i partir d'una mateixa cultura mediterrània i un moment històric paral·lel, l'actitud envers el patrimoni ha evolucionat de manera molt diferent, a vegades contraposada, atesos els condicionants històrics, econòmics i culturals de cada lloc.

A lo largo de los siglos XIX y XX, mientras en la ribera sur del Mediterráneo el desarrollo de modelos urbanos europeos se combinaba con el mestizaje de tradiciones locales, en los países de la ribera norte la arquitectura integraba y reinventaba lenguajes y estéticas meridionales, o incluso orientalistas. Una misma arquitectura, en la ribera norte o en la sur, con funciones similares en el momento en el que fue concebida, ha sufrido transformaciones que la han conducido a cambiar de uso a partir de intervenciones de objetivos y técnicas diferentes. Con esta premisa se puede llegar a la conclusión de que, a pesar de partir de una misma cultura mediterránea y en un momento histórico paralelo, la actitud hacia el patrimonio ha evolucionado de manera muy diferente, a veces contrapuesta, dados los condicionantes históricos, económicos y culturales de cada lugar.

Au fil des XIXe et XXe siècles, alors que, sur le rivage Sud, le développement de certains modèles urbains européens est associé à un métissage de traditions locales, dans les pays du rivage Nord, l'architecture intègre et réinvente des langages et des esthétiques méridionales, voire orientalistes. La même architecture, sur le rivage Nord ou le rivage Sud, dotée de fonctions similaires au moment de sa conception, a subi des transformations qui l'ont conduite à changer d'usage à partir d'interventions, d'objectifs et de techniques différentes. Sous cette prémissse, il est permis de conclure que, bien que partant de la même culture méditerranéenne et d'un moment historique parallèle, le regard sur le patrimoine a évolué de manière différente et parfois diamétralement opposée, selon les conditions historiques, économiques et culturelles des lieux.

Dijous 14

(9.00-13.00)

Sala d'actes
del COAC

Recepció i lliurament de credencials als cursetistes

INAUGURACIÓ OFICIAL DEL CURSET

9.30- 9.45 Jordi Ludevid, degà del COAC
9.45-10.00 Rosa Cánovas, presidenta de l'AADIPA
10.00-10.15 Oriol Cusidó, Àlicia Dotor, Belén Onecha i Antoni Vilanova, directors del XXIX Curset
10.15-11.00 Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona i Ajuntament de Barcelona
11.00-11.15 Claire Kupper, directora de l'Office de Coopération EuropeAï: Méditerranée du Sud, Moyen Orient et Politique du Voisinage

11.15-11.45

Pausa-cafè

EL CONTEXT HISTÒRIC. SEGLES XIX I XX

11.45-12.15

Alexandria, la cosmopolis eterna
Mohamed Awad, doctor arquitecte, director de l'Alexandria Preservation Trust

Jueves 14

Recepción y entrega de credenciales a los cursillistas

INAUGURACIÓN OFICIAL DEL CURSET

Réception et remise des accréditations des stagiaires

Jeudi 14

INAUGURATION OFFICIELLE DU CURSET

EL CONTEXTO HISTÓRICO. SIGLOS XIX Y XX

Alejandría, la cosmópolis eterna

LE CONTEXTE HISTORIQUE, XIX ET XXES S.

Alexandrie, l'éternelle cosmopolis

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

Dijous 14

12.15-12.45

La problemàtica de la intervenció en l'arquitectura
racionalista
*Ezio Godoli, catedràtic del Dip. Storia dell'Architettura e
Restauro delle Strut. Arch. dell'Università di Firenze*

12.45-13.15

Arquitectura espanyola de la modernitat al nord d'Àfrica
Antonio Bravo, doctor en història de l'art

13.15-13.45

Debat

Dinar

PLANEJAMENT

15.45-16.30

Casablanca. Planejament i intervencions en el nou eixample
Abderrahim Kassou, arquitecte i historiador

16.45-17.15

Melilla. Pla especial de l'eixample modernista
Juan Armindo Hernández, doctor arquitecto

17.15-18.00

Alexandria. Intervencions al centre històric
Yasser Aref, doctor arquitecte, consultant de l'Alexandria & Mediterranean Research Center

18.00-18.30

Debat

18.30-19.00

Pausa-café

19.00-19.30

Trasllat a la torre Agbar

19.30- 21.00

Visita a la torre Agbar
Explicació del districte 22@ per part de la societat municipal 22@bcn, SA

21.00

Sopar oficial a Ca l'Aranyó

23.00

Sortida dels autocars cap al COAC

Jueves 14

La problemática de la intervención en la
arquitectura racionalista

Arquitectura española de la modernidad
en el norte de África

Debate

Comida

PLANEAMIENTO

Casablanca. Planeamiento e intervenciones
en el nuevo ensanche

Melilla. Plan especial del ensanche
modernista

Alejandría. Intervención en el centro histórico

Debate

Pausa-café

Traslado a la torre Agbar

Visita a la torre Agbar

Cena oficial en Ca l'Aranyó

Salida de los autocares hacia el COAC

Jeudi 14

La problématique de l'intervention sur
l'architecture rationaliste

Architecture espagnole de la modernité en
Afrique du Nord

Débat

Déjeuner

PLANIFICATION

Casablanca. Planification et interventions
dans la nouvelle extension de la ville

Melilla. Plan spécial de l'extension Art
nouveau

Alexandrie. Interventions dans le centre
historique

Débat

Pause-café

Déplacement jusqu'à la tour Agbar

Visite de la tour Agbar

Dîner officiel à Ca l'Aranyó

Départ des autocars vers le COAC

Divendres 15

Viernes 15

Vendredi 15

PROJECTES URBANS

PROYECTOS URBANOS

PROJETS URBAINS

9.00-10.00

Marsella. Ordenació del vell port industrial i la rehabilitació dels docks de la Joliette
Eric Castaldi, arquitecte

Marsella. Ordenación del antiguo puerto industrial y rehabilitación de los docks de la Joliette

Marseille. Aménagement du vieux port industriel et réhabilitation des docks de la Joliette

10.00- 10.45

Florència. Restauració de la central tèrmica de l'estació de Sta. Maria Novella
Vicenzo Valentini, arquitecte

Florencia. Restauración de la central térmica de la estación de Sta. Maria Novella

Florence. Restauration de la centrale thermique de la gare Santa Maria Novella

10.45-11.30

Tunis. Projecte de revitalització de l'avinguda Habib Bourguiba
Sémia Akroud, Assoc. Sauvegarde de la Médina de Tunis

Tuniz. Proyecto para la revitalización de la avenida Habib Bourguiba

Tunis. Projet de revitalisation de l'avenue Habib Bourguiba

11.30-12.00

Pausa-café

Pausa-café

Pause-café

12.00-12.45

El Caire. Restauració de l'antiga galeria El-Nil
Malak Wahba, arquitecta directora de la secció Patrimonio Cultural Tangible de CULTNAT

El Cairo. Restauración de la antigua galería El-Nil

Le Caire. Restauration de l'antique galerie El-Nil

12.45-13.30

Alger. Restauració del Bd. del front marítim i les voltes de la Place des Martyrs
Aïche Boussad, Farida Cherbi i Leila Oubouzar, arquitectes de la Universitat Tizi-Ouzou

Alger. Restauración del Bd. del frente marítimo y las bóvedas de la Place des Martyrs

Alger. Restauration du boulevard du front maritime et des arcades de la place des Martyrs

13.30-14.00

Debat

Debate

Débat

Dinar

Comida

Déjeuner

EDIFICIS

EDIFICIOS

ÉDIFICES

16.00-16.30

Barcelona. Recuperació arqueològica del barri del Born
Antoni Nicolau, director del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Barcelona. Recuperación arqueológica del barrio del Born

Barcelone. Récupération archéologique du quartier du Born

16.30-17.15

Barcelona. Projecte de restauració del mercat del Born
Enric Soria, arquitecte

Barcelona. Proyecto de adecuación del mercado del Born

Barcelone. Projet de restauration du marché du Born

17.15- 18.00

Damasc. Rehabilitació de l'estació Al-Hijaz
Lataquia. Intervenció al Khan Al-Dukhan
Nuhad Abdallah, arquitecte

Damasco. Rehabilitación de la estación Al-Hijaz.
Lataquia. Intervención al Khan Al-Dukhan

Damas. Réhabilitation de la gare Al-Hijaz
Lataquie. Intervention sur le bâtiment Khan Al-Dukhan

18.00-18.30

Pausa-café

Pausa-café

Pause-café

18.30-19.15

València. Recuperació del Jardí Botànic
Carlos Bento, arquitecte

Valencia. Recuperación del Jardín Botánico

Valence. Récupération du jardin botanique

19.15-20.00

Tetuan. Restauració del Mercat Central
Mohamed Awass Damiar, arquitecte

Tetuán. La restauración del Mercado Central

Tétouan. Restauration du marché central

20.00-20.30

Debat

Debate

Débat

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

Dissabte 16	Sábado 16	Samedi 16
EDIFICIS	EDIFICIOS	ÉDIFICES
9.00-9.45 Milà. Rehabilitació de la central hidroelèctrica Taccani a Trezzo sull'Adda Isabella Massini & Ilaria Sarattl, arquitectes	Milán. Rehabilitación de la central hidroeléctrica Taccani en Trezzo sull'Adda	Milan. Réhabilitation de la centrale hydroélectrique Taccani à Trezzo sull'Adda
9.45-10.30 Tessalònica. Reconversió d'edificis històrics del nord de Grècia en sales d'exposició (segles XIX i XX) Vassilis Colonas, arquitecte	Tesalónica. Reconversión de edificios históricos del norte de Grecia en salas de exposición (siglos XIX y XX)	Thessalonique. Reconversion de bâtiments historiques du nord de la Grèce en salles d'exposition (XIX et XXes siècles)
10.30-11.00 Pausa-café	Pausa-café	Pause-café
11.00-12.00 Barcelona. Restauració de Can Fabra a Sant Andreu i de Can Saladrigas al Poble Nou Moisés Gallego i Tomàs Morató, arquitectes Introducció per Jordi Rogent, cap de Patrimoni de l'Ajuntament de Barcelona	Barcelona. Restauración de Can Fabra en Sant Andreu y de Can Saladrigas en Poble Nou	Barcelone. Restauration de Can Fabra du quartier Sant Andreu et de Can Saladrigas, quartier de Poble Nou
12.00-12.45 Marsella. Revalorització de la Unité d'Habitation Fernando Marzà, arquitecte	Marsella. Revalorización de la Unité d'Habitation	Marseille. Remise en valeur de l'Unité d'habitation
12.45-13.15 Una nova mirada al patrimoni de la Mediterrània: conclusions i perspectives Mercedes Volait, historiadora	Una nueva mirada al patrimonio del Mediterráneo: conclusiones y perspectivas	Un nouveau regard sur le patrimoine méditerranéen : conclusions et perspectives
13.15-13.45 Debat	Debate	Débat
Dinar	Comida	Déjeuner
UN CAS CONCRET	UN CAS CONCRETO	UN CAS PRÉCIS
16.00 Sortida dels autocars cap a Montjuïc. Sala d'actes de CaixaFòrum	Salida de los autocares hacia Montjuïc. Sala de Actos de CaixaFòrum	Départ des autocars à destination de Montjuïc. Salle des fêtes CaixaFòrum
16.30-17.00 Barcelona. Reordenació de Montjuïc per a acollir l'Exposició Internacional de 1929 Josep Maria Montaner, arquitecte	Barcelona. Reordenación de Montjuïc para albergar la Exposición Internacional de 1929	Barcelona. Le réaménagement de Montjuïc pour accueillir l'Exposition internationale de 1929
17.00-17.30 CaixaFòrum 5 anys després, els usuaris M. Bassó, directora de CaixaFòrum	CaixaFòrum 5 años después, los usuarios	CaixaFòrum 5 ans après, les utilisateurs
17.30-18.15 Pausa-café - Visita a CaixaFòrum	Pausa-café - Visita a Caixafòrum	Pause-café - visite Caixafòrum
18.15-19.00 Madrid. Intervenció a la Central Elèctrica del Mediodía, nou CaixaFòrum a Madrid Sebastià Mateu i Carles Gerhard, arquitectes col·laboradors de Herzog&Meuron	Madrid. Intervención en la Central Eléctrica del Mediodía, nuevo CaixaFòrum en Madrid	Madrid. Intervention sur la Centrale électrique du Midi, nouveau CaixaFòrum à Madrid

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

Patrimoni partit, patrimoni compartit

Intervenció en l'arquitectura dels segles XIX i XX a la Mediterrània

Dissabte 16

19.00-20.00

Barcelona. Rehabilitació del Palau Nacional per a Museu Nacional d'Art de Catalunya
Josep Benedito i Valérie Bergeron, arquitectes

20.00-21.00

Debat - Conclusió final del Curset

21.00

Sortida dels autocars cap al COAC

Sábado 16

Barcelona. Rehabilitación del Palau Nacional para Museu Nacional d'Art de Catalunya

Samedi 16

Barcelone. Réhabilitation du Palau Nacional pour abriter le Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Debate - Conclusión final del Curset

Débat - conclusion fin du cours

Salida de los autocares hacia el COAC

Départ des autocars à destination du COAC

Diumenge 17

10.00-14.00

Sortida dels autocars de la plaça Ramon Berenguer a les 10.00 hores

Visites a edificis en obres de rehabilitació

Domingo 17

Salida de los autocares de la plaza Ramon Berenguer a las 10.00 horas

Visitas a edificios en obras de rehabilitación

Dimanche 17

Départ des autocars de la place Ramon Berenguer à 10 h

Visites à différents chantiers en réhabilitation